

חנוכיה כשרה ופסולה

אוכלוסיית יעד: כיתות א'-ב'

רציונאל היחידה:

החנוכייה היא אחד מהמוטיבים המרכזיים בחג חנוכה ומסמלת את השונות והרבגוניות שיש בחברה הישראלית. החנוכייה היא מרכז החוויה המשפחתית שבה כל אחד ואחד מבני המשפחה מוצא חיבור למסורת ישראל. ביחידה זו נעסוק בדילמה העולה בעקבות הלימוד על החנוכייה: הצורך באחידות מול השונות והרבגוניות. נדבר נוסף שנעסוק ביחידה זו היא "המנורה" שעם השנים הפכה למוטיב מרכזי בסמלים של מדינת ישראל.

מטרות:

1. התלמיד ילמד את המושגים "כשר", "פסול"
2. התלמיד יבחין בין חנוכייה כשרה לפסולה.
3. התלמיד יערוך השוואה בין חנוכיות שונות
4. התלמיד יבחין בהבדל בין המנורה לחנוכייה

מהלך השיעור:

חלק א': שיחה + דיון על חנוכיות שונות

חלק ב': דף עבודה + הבנת הכללים לבניית חנוכייה כשרה.

חלק ג': דף עבודה והשוואה בין מנורה לחנוכייה.

חנוכיה כשרה ופסולה

דף מידע למורה:

המקדש היווה מוקד מרכזי בחיי היהודים בא"י. חיי העם סבבו סביב עבודת המקדש והקורבנות. **בספר שמות פרק כ"ה, פסוקים ל"א-ל"ו** מסופר על בניית מנורת המשכן כשהייחודיות של המנורה הייתה "עשויהה מקשה אחת".

בספר שמות פרק כ"ז פסוקים כ' -כ"א' מסופר על השימוש במנורה "להעלות נר תמיד", כלומר השימוש במנורה הוא תמידי.

נר התמיד דולק במרכז הרוחני של העם ומפיץ אור אל העולם החוצה.

מכאן ניתן להבין את רצונם העז של המכבים להדליק דבר ראשון את המנורה בבית המקדש, דבר המסמל את חזרתו של עם ישראל לעבודה תקינה.

המנורה ליוותה את עם ישראל כחפץ פיזי עד היציאה לגלות ומאז הפכה לסמל לגאולה וחירות. המנורה כיום מופיעה במטבעות ובסמל המדינה.

דגשים להעברה:

ביחידה זו יש להתמקד בסמליות של החנוכיה כמשהו אחיד ומייחד ומצד שני קיום של מגוון האורות המסמל את הרבגוניות בעם ישראל.

בלמידה נתמקד באחידות החנוכיה הכשרה תוך נתינת מקום לתלמידים למצוא את החיבור שלהם לחנוכיה ולסיפורים אישיים.

יחידה זו עורכת השוואה בין החנוכיה למנורה בשל הדמיון והשוני כאחד.

המנורה היא חלק מהסמלים של מדינת ישראל היום ולכן כאשר אנו באים לעסוק בחנוכה בכלל ובחנוכיה בפרט יש להתייחס גם להיבטים התרבותיים הרחבים והקשר בין יהדות לישראליות.

הרחבה על החנוכיה בתכנית [חפצים](#)

חלק א':

המורה תפתח בשיחה שבה כל תלמיד יספר על החנוכייה שיש להם בבית, ניתן גם לבקש מהם לצייר או להביא חנוכיות מהבית.

לאור הצגת החנוכיות יש להתייחס לנקודות הבאות:

מקום לשמונה נרות, שמש, בסיס ליציבות, יופי (האם זה חשוב או ניתן למדידה). במהלך השיחה יש להתייחס גם לשונות של החנוכיות והמנהגים הקשורים אליה בכל בית ובית (מי מדליק, איפה, כמה, ייחודיות ועוד).

שאלות לדיון:

- האם הם מכירים כללים אחידים לגבי צורת החנוכייה?
- האם לדעתם צריכה להיות אחידות?
- במיוחד באוכלוסיות שלנו יעלה דווקא השונות והרבגוניות כדבר הנותן מקום לביטוי לכל אחד ודעותיו.

חלק ב':

המורה תיתן הסבר לתלמיד על המילים "כשר", "פסול" בהקשרים שונים ואחר כך לגבי חנוכייה. המורה תיתן לתלמידים דף עבודה (מסמך סרוק 2) ובו ציטוט מההלכה " מהי חנוכייה כשרה? " הקריאה וההסבר הכללים לחנוכייה כשרה יהיו במליאה.

באותו הדף ישנה עבודה בה כל תלמיד יסמן את החנוכיות הכשרות המופיעות.

בנוסף על מנת להפוך דף זה לאישי וכדי לתת לגיטימציה לכלל צורה וצבע כל תלמיד יבחר לדעתו את החנוכייה שהוא הכי אוהב (יופי, מזכירה לו משהו, נוחות ועוד...) יעתיק אותה לדף חלק, יצבע ויספר ספור דמיוני על חנוכייה זו.

מהי חנוכייה כשרה?

הנרות, יהיו בשורה אחת בשוה.

אוסף חנוכיות
בקישור

לא אחד גבוה ואחד נמוך.

ויהיה הפסק בין נר לנר,

שלא יתקרב הלהב של זה לזה ויהיה כמו מדורה.

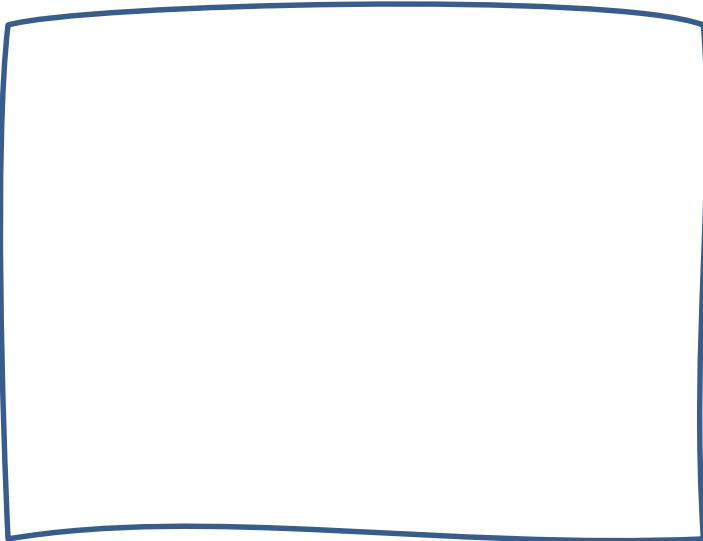
(שולחן ערוך קל"ט, ט')

מהי חנוכייה כְּשֶׁרָה?

הנרות, יהיו בשורה אחת בשוה, לא אחד גבוה ואחד נמוך.

ויהיה הפסק בין נר לנר, שלא יתקרב הלהב של זה לזה ויהיה כמו מדורה. (שולחן ערוך קל"ט, ט')

משימה: כאן אפשר לצייר חנוכייה לפי הכללים שקראת

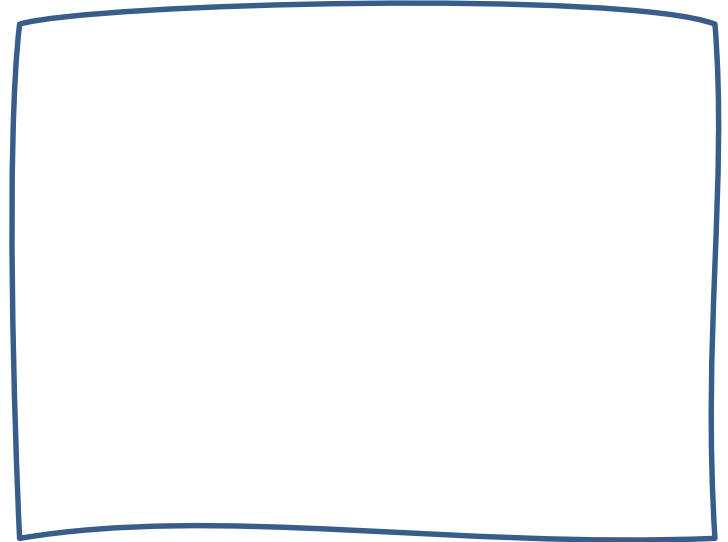

מהי חנוכייה כְּשֶׁרָה?

הנרות, יהיו בשורה אחת בשוה, לא אחד גבוה ואחד נמוך.

ויהיה הפסק בין נר לנר, שלא יתקרב הלהב של זה לזה ויהיה כמו מדורה. (שולחן ערוך קל"ט, ט')

משימה: כאן אפשר לצייר חנוכייה לפי הכללים שקראת

דפים לפעילות- חנוכיות כשרות ופסולות בשקופיות
הבאות:

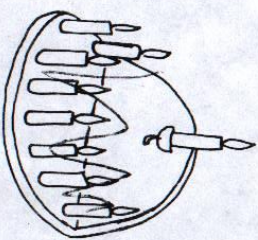
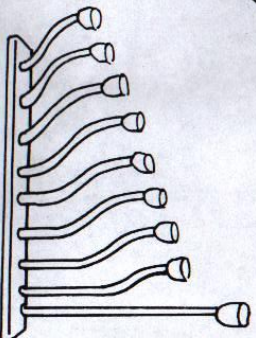
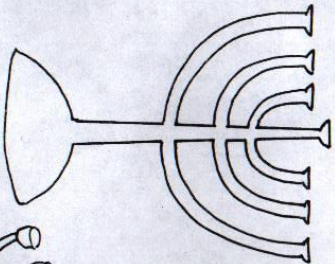
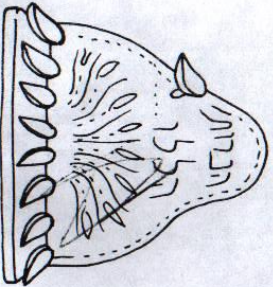
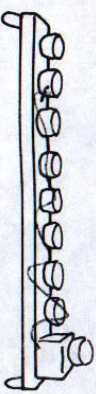
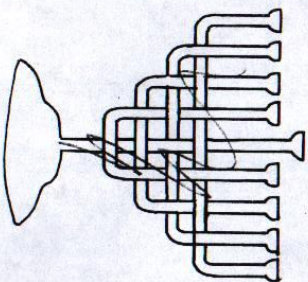
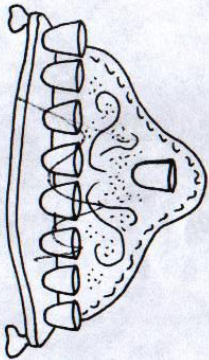
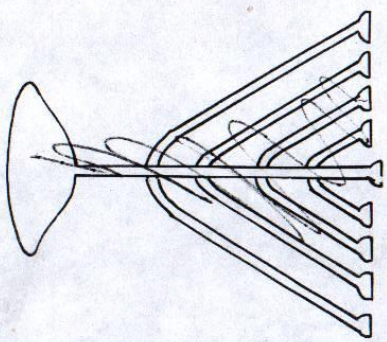
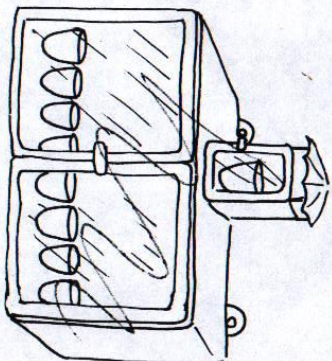
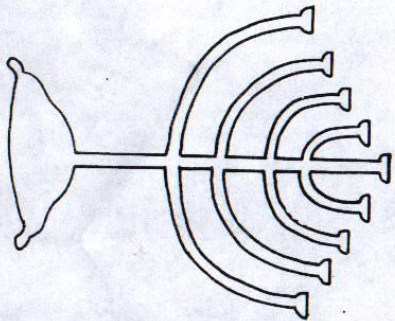
תנפילה פשוטה

אלו תנפילות נפות; ומה רבות הדוגמאות: חלקן עתיקות, חלקן תודישות – אך האמנם פלן פשרות?

מהי תנפילה פשוטה? – "תנפולת יהי פשוטה אמת פשוטה (פלומר, פשוטה ישרה), לא אחד גבות, ואחד נמוך ויהיה הפסק (= תרומ) בין גר לגר, שלא תקרב הלכה (= האש) של זה לזה ויהיה פמו מרדנה". (מצרע שלתן ערוה, סימן קל"ט פערף ט').

התפוננו היטב פתנפילות המקורות וצבעו רק את התנפילות הפשוטות:

א. הקיפו את החנוכיות הכשרות.
ב. כתבו ליד החנוכיות הפסולות מדוע אינן כשרות.

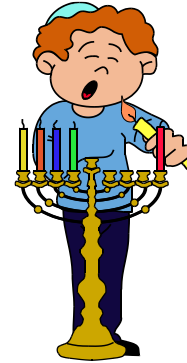

דף פתרונות

לא כשר.
רק 6 קנים

לא כשר. קנים לא
בשורה אחת
בגובה לא אחיד

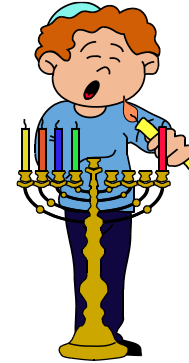
כשר

לא כשר. קנים
בגובה לא אחיד

לא כשר. נרות
חשמל אינם
כשרים להדלקה

הדלקה שגויה-
הנרות לא במרחק

לא כשר. קנים שווה
בגובה לא אחיד

לא כשר. שמש לא
מופרד מהקנים

כשר

לא כשר. קנים לא
בשורה אחת,
ובגובה לא אחיד

חנכיה כשרה,
אך ההדלקה
שגויה- משמאל
במקום מימין